

Motion till riksdagen 2005/06:Ub316

av **Agne Hansson och Kenneth Johansson (c)**

Förändrade regler för inackorderingsbidrag i gymnasieskolan

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om förändrade regler för inackorderingstilläggen i gymnasieskolan så att eleven fritt kan välja skola och utbildning.

Motivering

Dagens regler för inackorderingstilläggen som CSN ansvarar för diskriminerar elever som fritt vill välja skola. De ansvariga huvudmännen bollar kostnaderna mellan sig för att komma undan kostnader medan den enskilde eleven kommer i kläm och blir förloraren. Det är ett orättvist system som får helt orimliga effekter. Reglerna måste ändras så att elevens fria val av skola och utbildningsprogram garanteras oavsett avståndet till skolan.

De elever som är inackorderade på sin gymnasieskola har rätt till inackorderingstillägg, ett ekonomiskt stöd för att klara av den inackorderingsavgift som internatskolan tar för kost och logi. För elever som läser på kommunala skolor ansvarar elevens hemkommun för inackorderingstillägget. Elever som vill läsa sin utbildning vid en fristående skola ansöker om inackorderingstillägg hos Centrala studiestödsnämnden, CSN.

De regler som CSN tillämpar innebär att man gör skillnad mellan elever som går nationella program med nationell inriktning och nationella program som inte har nationell inriktning. Flera yrkesinriktade program har inga nationella inriktningar. Det gäller t.ex. hantverksprogrammet och naturbruksprogrammet. De elever som går dessa program missgynnas i förhållande till elever på andra program med nationell inriktning. Det är den första orimligheten.

Den andra är att CSN-reglerna sätter en restidsgräns för eleverna mellan bostaden och skolan för elever på nationella program med icke nationell in-

Fel! Okänt namn på

riktning. De elever som bor närmare än två timmars resa med allmänna kommunikationer hänvisas till att gå på det program som finns på hemorten även om programmet inte innehåller den profil som den sökande eleven vill gå. Det innebär att CSN med inackorderingstilläggen styr elevens utbildningsval. Reglerna blir tvingande gentemot eleven både med avseende på skola men också i fråga om utbildningsinriktning. Det är långt ifrån elevens fria val av utbildning och skola.

Reglernas orimliga konsekvenser kan belysas med vad som hänt i Kalmar län under innevarande år där naturbruksgymnasiet vid Valstadskolan i Gamleby har övergått från kommunal utbildningsenhet till en fristående skola. Det har inneburit att ansvaret för inackorderingstilläggen övergått från kommunerna till CSN varvid CSN:s egna regler tillämpas. Det har inneburit att när kommunerna slutat utbetala inackorderingstillägg och CSN övertagit ansvaret med tillämpning av sina regler har plötsligt flera elever inte rätt att få inackorderingstillägg. De har att välja på att betala själva eller byta till en skola närmare hemorten men med en annan profil än den de valt att utbilda sig på. Det kan t.ex. innebära att den som går på naturbruk med inriktning mot lantbruk tvingas byta till naturbruk med inriktning mot skog. Med CSN-reglerna hamnar eleverna i "kommunarrest". Vid Valstadskolan i Gamleby rör det sig om 22 elever som råkar illa ut med det nuvarande systemet. Det är således ingen bagatell.

Reglerna bör ändras så att oavsett hemkommun eller CSN betalar inackorderingsbidraget bör bidraget utbetalas till elever under utbildning oavsett bostadsort och oavsett vilken skola och vilken inriktning eleverna valt. Lokala inriktningar av programmen bör jämföras med nationella program. Det skulle dessutom öka konkurrensen mellan utbildningsenheterna och främja kvaliteten i utbildningen. Elevernas fria val av skola och utbildningsinriktning kan inte få hindras av otillständiga inackorderingsregler. Vad som ovan anförts om förändrade regler för att garantera gymnasieelevernas fria val av skola och utbildning bör ges regeringen till känna.

Stockholm den 30 september 2005

Agne Hansson (c)

Kenneth Johansson (c)